Số 180 MƯỜI MỘT — SỐ 180 1843 — MỖI SỐ : 0$02 — NGÀY THỨ HAI 14 MAI 1923

Trung Bắc Tân Văn

中北新聞

MỖI NGÀY RA MỘT SỐ

	HANOI							Tỉnh-thành
	Phủ, Bộ, Nhà Nghị-viện, Nhà Thương, Nhà Đoan, Nhà Đấu-xảo	Người đưa tin nhà báo	Bắt và Gửi báo	Bắt báo, Trung-kỳ và Nam-kỳ	Nước Pháp và các thuộc-địa Pháp	Nước ngoài		
Một năm . .	6$00	6$00	5$50	6$50	6$00	12$00		
Các làng và Các công-sở	»	5.00	3.00	5.00	3.00	»		
Sáu tháng . .	3.00	3.50	3.20	3.20	3.00	6.00		
Ba tháng . .	1.50	1.75	1.60	1.60	1.65	3.00		
Một tháng . .	0.50	0.60	0.55	0.55	0.60	1.00		

Les abonnements partent du 1er et du 16 de chaque mois

Toutes les lettres destinées à la rédaction doivent être adressées au directeur 51-53, Rue du Coton, Hanoi

Fondateur : F. H. SCHNEIDER
Direction : NGUYỄN-VĂN-VĨNH
Rédacteur en chef : PHẠM-HUY-LỤC
Administrateur gérant : NGUYỄN-LOÀN

Adresse télégraphique : TRUNG-BẮC-TÂN-VĂN HANOI
TÉLÉPHONE N° 180

DEPOT LEGAL
INDOCHINE
1923

ANNONCES

Décomptées à raison de 8 lignes au centimètre de hauteur, sur 0 = 065 de large.

4e page
Une seule insertion. . . . 0$50 le c/m
Par contrat annuel
Par centimètre et par insertion. . . . . 0$15 le c/m
Réclame dans la 1re page. . . . 2$ la ligne
Annonces judiciaires et légales. 1$50 le c/m
On traite à forfait pour les contrats importants.

Cái gương công-đức

(GIÚP ĐỠ NHAU TRONG CƠN HOẠN-NẠN)

Trong số báo mới rồi, về mục thời-sự có đăng một chuyện hai mẹ con người đàn bà ở trên tòa xe lửa đương mỹ máy chạy nhảy xuống, ngã vào gầm xe, giữa khe hai đầu toa rộng, may gặp được một người đồng bang cản đấy, *hết sức mà cứu được hai mẹ con* người bị nạn khỏi tan xương nát thịt ở dưới bánh xe lửa chỉ một xuýt nữa thì bước tới đè lên. Cái lòng có-g-đức sốt-sắng đáng khen thay! Thật là một cái gương quí-hóa cho người mình vậy.

Cái gương qui-hóa ấy, ở người nước ta mình thì cũng thường được thấy, nhưng ở vào một dân-tộc công đức còn khuyết-phạp như dân-tộc mình thì quả là một sự hãn-hữu lắm kỳ. Còn nhớ năm xưa ở trong một địa-hạt kia, có người đàn-bà nghèo đi chợ để rơi giữa đường, thình-lình lúc ấy có quan Sứ chủ tỉnh đi-ô-tô vừa sực tới nơi, thấy thế, ngài liền xuống xe, ô. không kỳ-quản cái thân giá sang trọng của mình, không sợ bẩn áo rấy bẩn thiu, lật-đật đến trông nom giúp đỡ cho người đàn-bà để rơi một cách thật ân cần chu đáo; sau khi sinh nở rồi, mẹ tròn con vuông tức-tỉ, ngài lại đỡ đành an ổi, đưa cả hai mẹ con lên ô- ô đem về nhà thương ở tỉnh lỵ để thuốc thang. Ta nghe câu chuyện ấy mà ta thật tự hồi ta rằng giá không dịch địa lối ấy cái xe kéo đi qua đấy mà bị người vô quan lớn ta thì không biết cái con mắt liếc trời của người có thèm ngó xuống tới cái con mẹ rơi-rấy bẩn thỉu gớm-ghê lấy không" Hay là lại e nhớp tới cái áo gấm hoa tam thể, cái quần nhiễu trắng Giang-tô mà vội-vàng sức đâu thương nước *hoa cho cái mụ bộ-hành của đứa* để đường khốn bay qua vào mối. Lại một chuyện khác cũng tương-tợ như thế: một bữa chủ-nhật ở một con đường phố kia, có cái xe đi không biết vì cớ gì thình-linh bị đổ; một người khách ngồi xe lục đục mãi trong cái mui xe mới nhân-nhố choái ra và khệnh khạng như lẻ đi không được; còn tên cu-ly xe nằm bẫn dưới cái bánh, máu ở đùa chân chảy ra lênh-láng đầm-đìa: một người đội tây đi chơi phố vừa tới nơi, lật-lật chạy lại xắn tay nhấc cái bánh xe lên mà đỡ người cu-ly xe ra khỏi chỗ đè nén, rồi gọi hai cái xe cao-xu khác vực cả người khách ngã xe cùng tên cu ly bị xe đè phải toạc một ông cặng đề trên xe đưa tới cả nhà thương; trong lúc người đội tây túi bụi long là lạm mọi việc như thế thì hai bên hàng phố với kẻ qua người lại biết bao nhiêu là bạn đồng-bang với hai người mắc khốn đó chỉ ngẩn-dần giương mắt ra xem, lại chen có mấy tiếng khúc khích reo cười: « đồng kẻ-hì! » « chồng gong! » Còn có câu chuyện đáng buồn mà đáng giận hơn nữa: một lần, ở một tỉnh kia, có một hiệu Khách với một người nhà quê mình vì sự mua bán, xảy ra có chuyện lôi thôi thế nào không rõ, bao nhiêu « các chú » ở hiệu lấy cùng cả đèn « các chú » ở những hiệu khác xung quanh gần đấy nữa kéo ra lộc-nhộc, xông *vào đánh tay đánh cẳng người* nhà quê ta; các chuyện bất bình giữa đường như thế, ai trông thấy lại chẳng gan cũng ruột tìm cho người mình: « các chú » họ còn biết kéo vây cánh để ăn hiếp người mình, lẽ nào người mình trông thấy lại chẳng bỉ kéo vây cánh để bênh vực kẻ đồng-bang mình bị người ngoài làng-nguyc, thế mà người mình ở hai bên hàng phố với bao nhiêu kẻ qua người lại mắt thấy tai nghe mà trong bụng hình như ai cũng đã có sẵn một câu kỳ-cạch: « ăn tìm đến, đánh nhau tìm đi », lặng ngắt hỏi lâu chẳng thấy có mấy người nào đoái hoài đến cả; nếu đương khi đám đông hội-họp tôi bụi kia mà không gặp được hai người Tây nào không biết sịch tới đó, đứng lại mà bài giải cho thì có khi để thường cái bác nhà quê có thân chích ảnh kia chẳng chết đòn thì cũng ốm đòn về cái tay kéo bẻ cây mạnh của mấy đứa kiêu-ca trong giữa đồng anh em họ hàng kể có trăm có chục. Ấy đem so sánh cái công-đức của người mình với người nước khác thì nói ra xấu hổ, chứ thực mình phải chịu thú nhận rằng cái lòng công-đức của người mình bạc-nhược kém người xa.

Than ôi! Cứu tai tuất hoạn là cái nghĩa-vụ chung của loài người, người ta trong khi tai hoạn *là nhờ ra mà gặp chuyện chẳng* may, trường phàm là loài người trông thấy người cùng loài với mình khốn khổ điên-liên cũng phải đem lòng thương xót mà hết sức cứu mang, bất cứ là sang hay là hèn, kẻ chợ hay nhà quê, mình cũng không thể nhẫm mắt làm ngơ được; huống chi là người trong một nòi một nước thì cái nghĩa tương ái tương trợ lại càng phải thiết- tha nồng nàn hơn. Người mình có cái tính vị kỷ quá, đối với kẻ cùng nỗi cùng nước cũng để một cái bụng rất hèn mọn là cái bụng « Ai chết mặc thây ai », nên tự xưa đến giờ, cái quan-niệm đoàn-thể không được vững bền, sức yếu người hèn cũng vì cớ thế. Nếu cái bụng hèn mọn ấy mà không đổi đi được người cùng một nòi một nước mà ở với nhau cứ không biết tới cái nghĩa tương ái tương trợ thì còn mong nỗi gì! Nên mong rằng anh em đồng bang ta mau mau tỉnh-ngộ, theo cái *gương tốt cứu* tai tuất hoạn của người Đại-pháp, thứ nhất là đối với kẻ cùng nòi cùng nước thì ai cũng nên tương ái tương trợ như cái người can đảm cứu được hai mẹ con người chẹt xe lửa vừa thuật chuyện trên kia. Phàm hễ người nước nào mà có cái lòng công-đức giàu thức là cái nước ấy đến ngày hưng-vượng vậy.

T.

Âu-châu điện-tín

HAVAS

Paris, ngày 11 Mai 1923

Cuộc hội-nghị giảng hòa Đông-Âu

Một người quan-tổ-cú nước Nga, mà thân-thích bị chánh-phủ Quá-kích giết đã hành-thích viên đại-biểu chánh phủ Xô-viết tên là Worpwsky, và làm cho hai viên phó-phái-viên bị thương

Những người chánh-đích của ông Cardaux đánh ông bị thương, sang cũng không tầm lắm.

VÔ-TUYẾN-ĐIỆN

Bordeaux ngày 12 Mai 1923

Một bản giao-ước thương-mại

Sáng hôm thứ năm mai, quan Thương mại thượng-thư sẽ ký bản giao-ước thương-mại của nước Pháp với nước Bỉ và quận Luxembourg

Việc viên đại-biểu nước Nga bị hành-thích

Các báo nói rằng ông mưu-sĩ M. Worowsky cùng các phái-viên khác của chánh-phủ Xô-viết không có quan hệ gì đến việc chánh-trị cả. Về trước đây phái-bộ nước Nga cũng không được chánh-phủ Xô-viết công nhận.

Viên thẩm-tra thẩm-phán chánh-trị lấy làm bất bình về việc hành thích lấy lắm, và mong rằng chánh-phủ Xô-viết đừng ngược đãi những người Thuỵ-sĩ bị giam ở nước Nga để báo thù việc ấy.

Cuộc hội-nghị giảng hòa Đông-Âu

Phái bộ nước Hi-lạp không việc bận cho nước Hi-lạp nước Bỉ, nước Tchecoslovaquie, và nước Hồ-đào-nha dự vào việc soạn các điều-khoản trong hòa nghị nói về việc kinh-tế.

Hội-đồng lại xét đến việc phái-bộ nước Lỗ-đo quyền nắm hộ các tiểu-dân về đạo Hồi-hồi, và các tiểu-dân Yougoslavie, và việc định nghĩa bảo giao-ước nói về các tiểu dân, mà hiện nay các đại-biểu nước Tiệp, nước Hy-lạp, và nước Anh không hợp ý với phái-bộ nước Tổ.

Nước Pháp với Ba-lan

Quan Thống-chế đến dự kỳ đại-hội-đồng đặt tại Cao-đẳng học-đường Lodz để nghênh-tiếp ngài, Trường ấy có tặng ngài cả nắng Danh dự kỳ sư.

Quan Thống-chế đã đi Cracovie, nhân-dân hoan-hô rất nhiệt-thành.

Bordeaux, ngày 13 Mai 1923

Quan Sarraut tại Bruxelles

Quan Thuộc-địa bộ thượng-thư Albert Saurrant đã đi Bruxelles. Ngài sẽ trần-thuyết cái tôn-chỉ thuộc-địa của nước Pháp tại cuộc hội-nghị quốc-tế về thuộc-địa. Cuộc hội-nghị ấy do quan thuộc-địa bộ thượng-thư nước bỉ đặt ra.

Việc một vị đại-biểu của chánh-phủ Xô-viết bị giết

Chánh-đảng Đại-đông quyết định biện-thinh trong các phố ở Lausanne. Nhưng chánh-phủ Tuỵ-sĩ cấm không cho biểu tình, nói rằng việc hành-thích M. Worowsky là một việc quan hệ về đường tư pháp, chứ không có quan-hệ gì về đường chính-trị.

Trung-hoa với liệt cường

Viên phóng-sự nhà báo *Daily Mail* có báo tin rằng ngay hôm thứ sáu, 12 người lái buôn Trung-hoa khởi hành ở Pékin đi Lin-Cheng. Các người lấy có mang tiền đến để chuộc những người Âu-châu bị bắt.

Việc nước Đức

Đảng Đại-đông và đảng Quốc-dân xung đột nhau ở Welter, nhiều người bị thương.

Công trái vô-danh của người Đức đến ngày 30 Avril này cộng là 10 291 nghìn triệu marks.

Hội đồng coi về sổ chi thu cho phép quan Tài-chánh bộ thượng-thư phát hành thêm một số trái đơn nữa cho tới 1 500 nghìn triệu.

Nước Anh với nước Đức

Cứ báo tin báo *Le Temps* thì trong bức thư của nước Anh trả lời nước Đức cũng nói rằng các điều khoản của nước Đức khó-nghị không có thể tung thuận được. Nước Anh có khuyên nước Đức nên khôi nghị các điều khoản khác.

Quan Toàn quyền Merlin

đến thăm các nơi trận vong kỷ-niệm ở Nogent

Quan Toàn-quyền Merlin muốn rằng trong việc ngài đi thăm các công cuộc của Đông-pháp, thì trước tiên là ngài đi thăm các nơi kỷ niệm những người vì quốc quyên sinh, nên ngày 11 Mai ngài đã đi thăm các nơi trận-vong kỷ-niệm tại Nogent. Ngài có đặt một nhành lá liễu tại đền kỷ-niệm Đông-pháp. Có Nam-Việt Hoàng thái-tử, và ông tổng-trưởng công-nghệ kỷ-niệm Đông-pháp đến dự lễ ấy. M. Cao-văn-Sen có đọc diễn-văn, thì ngài đáp lại mà tán-dương cái công lao đáng khen ngợi của Đông-pháp trong buổi chiến-tranh. Ngài nói rằng giọt máu đào của nhà dân thuộc-quốc và thuộc-địa chôn lẫn với nhau để làm cho mối giây thân-ái của thuộc-quốc và thuộc-địa càng buộc với nhau trở nên bền chặt lâu dài vậy. Ngài có nhắc đến việc Việt-Nam hoàng-tế ngự du Pháp-quốc, ngài thay lời thượng quốc mà cảm tạ Hoàng-thượng cùng nhân-dân Đông-pháp.

Ngài có đặt một nhành lá liễu nữa trước đài kỷ-niệm của những nhà trận-vong Nam-Việt và giáo Thiên-chúa. Có đức Giám-binh nghênh tiếp ngài ở đấy. Quan Toàn-quyền có đọc diễn văn tán dương cái công cuộc khai-hóa của các vị truyền giáo ở Đông-pháp đến nay kỷ niệm thứ bảy rồi. Ngài cảm tạ những nhà tử trận về giáo Thiên-chúa. Sau có ông giải lại đặt một nhành lá liễu trước tháp kỷ niệm các người Pháp ở Thuộc-địa quyên sinh trong buổi chiến-tranh mới rồi. Ngài thuật lại cái sự nghiệp về vang của binh gia về ngạch Thuộc-địa từ năm 1813 đến giờ, và ca tụng công trạng của các vị anh hùng ở Thuộc địa hoặc là dân Pháp, hoặc là dân Thuộc-địa từ lúc trước buổi đại chiến cho đến trong buổi đại chiến mới rồi.

VĂN UYỂN

Đề chùa Trang-các

(thuộc phủ Hà trang Thanh-hóa)

I

Cảnh chùa Trang-các tỉ kim-ốc,
Thế-giới thiên-nhiên hợp mới nhiều
Cao ngất từng non tòa tháp dựng,
Trong veo từ phía cảnh đồng xao.
Màn thuyền hoa thấm đoàn cờ vẫy,
Kẻ phật đàm thanh tiếng mõ dồn.
Cực lạc giữa trần đây thú nhất,
Chẳng duyên chưa để bước lên cầu.

Thanh-phiên. Thọ-sói
Đình-xuân-Trạc đề

II

Đệ từng Đông-Á lại Tây-Âu,
Cảnh cũ tìm chơi rượu mấy bầu.
Hoa cỏ đua theo dòng nước biếc,
Đền đài trông suốt lối mây sâu.
Vui chân xá kể đường xiêu-mốc,
Ngảnh mặt mà xem cuộc bể dâu.
Vẫn vẫn duyên lành gần cửa phật,
Mới hay có phúc bước qua-cầu.

Hà-trung Thái-thú Song-tăng,
Tôn-thất-Tứ họa

III

Lên chùa một bước một vui ấu,
Nhẹ tới thơ quen rượu nặng bầu.
Lồng kẻ chim cây chim tiếng bổng,
Nghe kinh cá nước nổi tăm sâu.
Âu mây trông thấp đường danh lợi,
Đàn gió đưa qua cuộc bể dâu.
Ngửa thấy đèo giới soi cửa phật,
Quảng-hề, Phạm quế-Đường họa

IV

Một giờ gió Á lại mưa Âu
Cam-lộ rịch g tay chứa đắc bầu.
Mỗ cả dục người khi rạng sáng,
Chảy kinh dung khách giấc đêm sâu.
Vẫn tu đã bén màu hoa cỏ,
Phật độ không sót cuộc bể dâu
Còn nước còn non còn mãi mãi,
Muốn sang nào phải bắc thêm cầu.

Trang-đình hội chủ,
Hoàng-bội Khanh họa

V

Quê mùi trần quay, tựa cửa âu,
Khen con Tạo khéo đắc nên bầu.
Đền đài về lộn trên non biếc,
Cây đa hương soi đáy nước sâu.
Cảnh cũ sửa sang xa nước tiếng.
Sự già tuổi tác bóng tà dâu.
Đất nhà vun đắp chưa lâng đấy,
Ai muốn qua chơi phải bắc cầu.

Trang-đình giải-liêu
Hoàng-lê-Duy họa

VI

Nước tiếng nhà Trang cảnh thú âu,
Vẫn du biết mấy kể đeo bầu.
Kìa chim lồng kệ cành cao thấp,
Nọ cá nghe kinh suối cạn sâu.
Giã trẻ đua cuoc nơi viện-trác,
Sớm trưa nương dựa bóng cây dâu.
Cõi ta sẵn có đường qua lại,
Rẻ phỏ đầy ga đã bến cầu.

Vị-bắc, Võ-khắc-Hoán họa

VII

Cảnh thuyền riêng sẵn thú vui âu,
Lọ phải thơ mang với rượu bầu
Mỗ khắc luống say mùi đạo thẩm,
Chuông rền gọi tỉnh khách đêm sâu.
Cảnh dương tươi tốt duyên non nước,
Chuỗi hạt xoay liên cuộc bể dâu.
Khẩn khứa tin hương cùng phật tổ,
Xin ta cho nỗi tiếng hoàn-cầu.

Thượng-phu-đông chuyết-sĩ
Phạm-xuân-Tiếp họa

Cái thói tự-sát của người Nhật-bản

Hơn sống sự chết là cái thông-tính của loài người, nhưng có khi, có chỗ người ta lại trái hẳn với cái thông-tính ấy mà coi chết như về, đó là một cái sự thực rõ ràng rằng cái cảm-tình loài người ta có thể chi-phối được cái ý-chí của mình và xử lý được cái sinh mệnh của mình nữa. Lấy cái ý-chí và cái lực-lượng của mình mà kết thúc cái sinh-mệnh của mình thế gọi là tự sát. Sự tự-sát vô-luận ở nước nào, ở dân-tộc nào cũng có cả, chỉ khác nhau có chỗ thì ít, chỗ thì nhiều. Theo những biểu thống-kê trong năm 1869 ở nước Pháp số người tự sát 5114, ở nước Nga số người tự sát 3544, ở nước Anh số người tự-sát 1588, so sánh cái số ấy thì số người tự-sát ở nước Pháp nhiều hơn cả; nhưng đem ví với cái số người tự-sát ở Nhật-bản thì lại còn ít hơn. Đây lục những biểu thống-kê số người tự-sát ở Nhật-bản từ năm 1913 đến năm 1918 như sau này:

Năm	Số người
1913	11.942
1914	12.705
1915	12.564
1916	11.797
1917	11 280
1918	12 624

Cứ mấy cái biểu thống-kê trên đó, thì thấy số người tự sát ở Nhật-bản năm nào cũng tới hàng vạn trở lên, đủ biết cái tư-tưởng tự-sát của dân-tộc Nhật-bản vẫn có phần mạnh hơn các dân-tộc khác vậy.

Nói tới cái nguyên-nhân tự-sát thì có nhiều cớ khác nhau; có kẻ vì tinh thần lẫn loạn, có kẻ vì tật bệnh đau khổ; có kẻ vì sinh-kế khốn cùng, có kẻ vì chuyện trai gái luyến ái, có kẻ vì chuyện gia-đình thất hòa, có kẻ vì thẹn bỗi điều tội ác của mình; nói tóm lại là kể trong tinh-thần họ gặp mạnh tới cái độ rất cao thì họ liền quyết kế bỏ mình vậy. Đây lại lục cái biểu thống-kê xét về nhất nguyên nhân tự-sát của người Nhật bản trong năm 1918 như sau này:

Vì tinh-thần lẫn loạn:
Số đàn-ông 1910. Số đàn-bà 1331.
Vì tật bệnh đau khổ:
Số đàn-ông 1880. Số đàn-bà 1313
Vì sinh-kế khốn cùng:
Số đàn-ông 458 Số đàn bà 168.
Vì ái-tình mà chết:
Số đàn ông 105. Số bàn-bà 111.
Vì sự ghen tuông:
Số đàn-ông 52. Số đàn-bà 92.
Vì thẹn bỗi tội ác:
Số đàn ông 129 Số đàn-bà 47.
Vì sự tội:
Số đàn-ông 163. Số đàn-bà 37.
Vì gia-đình thất hòa:
Số đàn ông 145. Số đàn-bà 269.
Vì có sự ưu-hoạn về sau:
Số đàn-ông 131. Số đàn bà 98
Vì muốn thua vở nợ
Số đàn-ông 93. Số đàn-bà 10.
Vì gia-trưởng hay là cổ chủ trừng trách
Số đàn ông 36. Số đàn-bà 42.
Vì chồng hay là con hư bại:
Số đàn-ông 19. Số đàn-bà 43.
Vì ly-duyên mà thương thầm:
Số đàn-ông 25 Số đàn bà 47.
Vì tư thông lo có thai:
Số đàn-ông 2. Số đàn-bà 87.
Vì sự phải kết hôn trái ý:
Số đàn-ông 3. Số đàn-bà 36.
Vì mắt người yêu:
Số đàn-ông 46. Số đàn-bà 47.
Vì tự thương thân-thế tàn tật:
Số đàn-ông 34. Số đàn-bà 33.
Vì có chuyện ưu não:
Số đàn-ông 78. Số đàn-bà 62.
Vì thương cha mẹ vợ con hay là chồng chết:
Số đàn-ông 35. Số đàn-bà 62.
Vì cha mẹ vợ con hay là chồng mắc bệnh lấy làm khổ:
Số đàn-ông 22 Số đàn-bà 22.
Vì đàm-đật phóng-đãng quá:
Số đàn-ông 127. Số đàn-bà 16.
Vì chán đời:
Số đàn-ông 1029. Số đàn-đà 682.
Vì mê tín tôn-giáo:
Số đàn-ông 4 Số đàn bà 2.
Vì đi mộ linh bị loạt:
Số đàn ông 3 Số đàn-bà 0.
Vì tránh đi linh:
Số đàn-ông 9. Số đàn-bà 0.
Vì suy lão lấy làm khổ:
Số đàn-ông 155. Số đàn-bà 131.

Chúng ta coi cái biểu trên ấy, có thể chia làm năm loại sau này:

Loại thứ nhất bởi cái vấn-đề kinh-tế. Phàm những người nhân thấy bởi tội ác trước và thương người nhà hư hại, lo tự thông cổ thai mà tự sát đều thuộc về loại này.

Loại thứ hai bởi cái vấn-đề luân-lý đạo đức. Phàm những người nhân thẹn bởi tội ác trước và thương người nhà hư hại, lo tự thông cổ thai mà tự sát đều thuộc về loại này.

Loại thứ ba bởi cái vấn-đề pháp-luật. Phàm những người nhân sợ tội ác phát lộ và gia-trưởng cổ-chủ trừng trách, tránh kết hôn, phẫn ly duyên, trốn đi lính, quá đàm đật phóng đãng mà tự sát đều thuộc về loại này.

Loại thứ tư bởi thói mê tín. Phàm những người vì tín ngưỡng sai khi chết có cái thế-giới cực-lạc, không muốn chịu sự thống khổ trần đời mà tự sát đều thuộc về loại này.

Do Võ Văn Nhiều cung cấp - Tài liệu tham khảo phục vụ học tập - Không kinh doanh - Kho Sách Xưa Quán Ven Đường - Đại học Quốc gia TP.HCM

Nói tóm lại là đầu hồi cái chế-độ xã-hội có nhiều điều khuyết-hám, nếu không còn điều gì khuyết-hám khiến cho người ta cả về đường tinh-thần, về đường vật-chất đều được cái cơ-hội khoái-lạc mãn ý thì có đâu những người cam chịu liều thân hoại thể nữa.

(*Còn nữa*) T. H.

Cuộc thi bài ca Ấn-trí-viên

Qui-tinh phương-danh của các ngài trúng giải, đã đăng rõ ở các kỳ báo trước. Còn việc phát giải thưởng thì bản-quán xin định đến ngày 27 tháng 4 ta, tức là ngày thứ hai 11 Juin này nhân là ngày kỷ-niệm cuộc sinh thời « Bến hai bà » tại nhà bộ Khai-trí-tiến-đức năm trước, xin mời các ngài trúng giải đến bản-quán lĩnh thưởng. Bản-quán sẽ đi phát đề dự ngày thư vậy, là vì bức biểu vẽ của Nhà-thi Quyên nữ-sĩ hiện nay hiện đương nhận làm, còn muốn phụ thêm tiền để làm cho thật đẹp thật kỹ tiếc phải trong vòng một tháng nữa mới xong, vậy mấy giải kia cũng xin chờ đến ngày kỷ niệm lấy cũng phát một thể.

Số năm ngày thứ năm vừa rồi bản-quán có viết thư xin treo giải nhì mà cho người tìm không thấy hiệu, thành ra không có ai nhận nay tự được thư của M. Ng. đăng-Thu, Hanh làm tại chiếc, Bắc-kỳ nghị-viện, có nhận Maison Jaune 37 phố hàng Điếu. Ở Hanoi xin nhận hiện cả giải nhì mới được vào thêm như lời bản-quán đã nói từ trước. Vậy xin kể lại 4 giải thưởng như sau này

1 Giải nhất một bức biển vàng và nai hiệu chữ nhà của Ngô-thị Quyên nữ-sĩ

2 Giải nhì: một bức vóc thêu của M. Nguyễn-đăng-Thu chủ hiệu Maison Jaune 37 phố hàng Điếu.

3 Giải ba: một cái ảnh phóng-đại của Anh Thụy-sỹ số 18 phố Citadelle.

4 Giải tư: một cái tự đồng của M. Hoa xuất Le Thanh hiệu làm đồ đồng số 39, phố hàng Ngang.

* * *

Bản-quán có tiếp được bức thư sau này của cô Lương thị-Hiền được giải thưởng tư về cuộc thi bài ca Ấn-trí-viên mới rồi, vậy xin cứ nguyên-văn đăng báo :

Ngày hôm qua, được ông Khai đọc sách tại nhà-in-phòng đồng tiếp được tờ báo, em rất lấy làm vui về vô cùng, vì ở nơi quê mùa vẫn kiến hẹp hỏi, em vẫn lấy báo-chương làm thấy làm bạn, tay cầm miệng đọc, có một điều làm cho em cảm-khái vô cùng là trong bốn giải bài ca Ấn trí-viên em cũng được làm vật mọn phần vậy. Em vốn là phận gái quê mùa, tài sơ học thiển, sẩu nhờ từ lễ nếp nhà, tự bé có được theo đòi nghiên bút, nhưng vẫn biết chốn văn-đàn bút-trận thiếu chi các bậc danh-nhân tài-tử, phận liễu bồ đào dám mong phận đoạt giải tranh khôi. Chỉ vì được gặp lúc nữ-học mới mở mang, quốc-văn đương gây dựng, một tấm nhiệt-thành nỗi sẵng khiến cho em quên hẳn là sức bèn tài mọn đành bạo ra tay mà gánh một phần trách-nhiệm với bạn quần thoa; lại nhân thấy Ngô-thị-Quyên nữ-sĩ có kiến thức cao xa, có tư tưởng rộng rãi, sẵn lòng muốn cứu-vớt đồng-bào, ba lần treo giải, một lần lấy một bài thơ mừng bà Trần-tế-Toại và một lần cần lấy một bài thơ cung tiễn đôn Hai-bà, đến lần này lại cần một bài ca cho con trẻ hát trong khi chơi đùa ở Ấn trí-viên ; cái quan-niệm đối với nước nhà xã-hội của Ngô nữ-sĩ sâu xa biết dường nào, nên đã xướng ra những cái đề-mục chính-đại quang-minh mà có ý vị thâm-trầm đến như thế ; cái lẽ đồng-thanh đồng-khí lòng riêng riêng vẫn khao khát, muốn tỏ chút cảm-tình, nên cũng xin cháp nhặt lời quê nhờ các nhà đại-phương phê-chính, mừa rủi qua mắt thợ, em đây tự biết lỗi nhiều, nhưng tưởng các bậc cao mi bỉ, ắt cũng rộng lòng dung nạp vậy.

Kỳ này đề-mục là bài ca Ấn-trí viên, để ý là làm lời những con trẻ tự nó nói ra trong lúc chơi đùa, em cũng theo đúng mà chuyết nghĩ nên một bài đoàn-ca ấy. Tự nghĩ mình đã là nữ-lưu đàn bà, lại làm lời để ý từ đưa ở hát ra, vọng lại thêm vọng, quê lại càng quê, mảnh chĩnh lỗ tre, dám bỉ dân chuông khánh, ngờ đâu lại được dự cơ trúng cách, thực là ơn để-bạt mà được len thân vào một góc chiếu chốn văn-đàn, thực là ngoài đã hổ hào, vàng than lắm lộn, tránh sao khỏi được cái tiếu-bích trong chốn làng văn, nhưng đi rồi vẫn tiếc, riêng em đây cũng tự mình cười mình vậy. Nên có mấy lời phi-lộ, nhờ qui-quán đăng lên báo chương để các bạn làng văn lượng xét.

Lương-thị-Hiền

VIỆC HANOI

Giá bạc. — Kể từ ngày 13 Mai 1923, giá bạc ở khe Nhà nước định là 8 f. 00 và 8 f. 05 kể từ ngày 14 này

Lễ kỷ-niệm bà thánh Jeanne d'Arc — Cũng như năm ngoái lễ kỷ-niệm bà Jeanne d'Arc năm nay trọng thể nhất thì có cuộc diễn binh tại đường Puginier sáng hôm qua và đại lễ tại nhà Thờ chánh ở Hanoi.

Tối hôm trước là thứ bảy thì có rước đèn và chiếu bóng ở trước cửa nhà hát Tây Người đi xem ở chỗ nào cũng đông lắm, nhất là cuộc diễn-binh sáng chủ-nhật thì đông người

Mới 6 giờ rưỡi sáng ở dọc đường Puginier và đường Victor Hugo, người đứng đã chật nich. Đúng 7 giờ thì quan Toàn quyền và quan Thống-soái đi xe ô-tô mới, có toán quân kỵ-mã cầm cờ đi giản trước. Quan Toàn-quyền lên rạp ngồi với các quan thủ-hiến thì quan Tổng-soái đi duyệt khắp các hàng binh đi đứng và y phục rất là chỉnh tề. Trong khi ấy thì 5 chiếc tàu bay ở Bạch-mai lượn vù vù ở trên không, khiến cho bao nhiêu người đều phải ngửa mặt lên trời cả.

Hồi 8 giờ rưỡi làm đại lễ tại Nhà-thờ thì các quan đại-hiến vào võ đền thì lễ gần khắp mặt. Trong khi lễ thì có hai ba đám đi quyên tiền để giúp cho xã Hauviné-Hanoi là đất bị tàn phá ở bên Pháp, thu cả thảy được 163 p. 30.

Buổi chiều hồi 3 giờ thì ngựa ở trên tòng cho thiên-hạ vào xem không, chẳng nói thì ai cũng biết rằng cái buổi lễ đông người vào lắm. Quan Toàn-quyền Baudoin cũng đến chứng-kiến cuộc thi ngựa buổi lễ.

Hồi 6 giờ ở bờ sông lại nổi một hồi đại bác nữa, nhưng là buổi sáng sớm và buổi tối nổm trước. Thế là hết ngày kỷ niệm của một vị nữ-anh-hùng nước Pháp đáng làm gương cho khắp thiên-hạ vậy.

Quan Toàn-quyền vô Saigon. — Đến sáng thứ ba thì quan Toàn-quyền sẽ đi ô-tô vào Huế và Dalat rồi ngài sẽ vào Nam-kỳ và sang Cao-mên. Nếu trời thanh ráo và đường đi tốt thì trước khi đi Dalat ngài sẽ đi kinh-lí hai tỉnh Mọi là Banméthuột và Kontum.

Quan Toàn-quyền cũng đi với Baudoin phu-nhân. Ngài định đến đến tháng hay tây sẽ trở về Hanoi.

Hội-đồng Chính-phủ. — Sáng hôm nay, nỗ 9 giờ, Hội-đồng chính-phủ kỳ thường trực đã họp tại phủ Toàn-quyền, có quan quyền Toàn-quyền Baudoin cùng tới họp. Hội-đồng đã xét cả thảy là 28 việc, phần nhiều thuộc về việc tài-chính và công-chính cả. Trong những việc đã xét thì có việc Mr Robert Cremieux ở Saigon xin mở một tờ tuần báo bằng quốc ngữ nói về pháp luật đặt tên là : «Répertoire annamite de législation et de jurisprudence» ; việc M. Lê văn-Phúc xin mở một tờ tạp chí một tháng ra hai kỳ đặt tên là « *Vệ-nông báo* » v.v...

Đội tuần đương hạm từ Biệt Đông-pasp. — Gần hôm đội tuần đương hạm từ miền bể Đông-pháp tại quan Thủy-sư Đô-đốc có gởi cho quan Toàn quyền bức điện-tín sau này :

« Chúng tôi đến đất Đông-pháp tốt đẹp này trong lòng thật là cảm phục về công cuộc của nước Pháp đã thực hành xong tại xứ này, chúng tôi xin nhiệt thành chúc cho cái công-cuộc ấy cứ thế mà tiến mãi lên. Chúng tôi mong rằng những công việc của Pháp-bộ chúng tôi cũng được dự một phần vào sự mở-mang tiến hóa của Đông-pháp sau này. »

Vậy tôi xin thay mặt cả phái-bộ cảm tạ quan tổng-trấn nước Pháp đã tiếp đãi chúng tôi.

Tại Hanoi sẽ đặt ra một hội-đồng trung ương, có quan đốc-học trường Thương-mại làm tọa chủ, một viên giám-sự văn-chương, một viên giám-sự khoa-học, một viên giám-sự toán-học và hai viên phụ giáo làm hội viên. Hội đồng này sẽ do quan Học-chính tổng-trưởng cử ra.

Chức trách hội đồng trung-ương là:

1° Coi thi và chấm những bài thi viết của học-sinh ứng thi ở Hanoi ;

2° Sát hạch văn-đáp các học-sinh ấy ;

3° Chấm những bài thi viết của những người ứng thi trong các hạt khác ;

4° Cộng điểm số và xếp thứ tự những người trúng tuyển.

Những đầu bài thi viết thì do quan Học-chính tổng-trưởng chọn, rồi gửi đến các ông chánh hội-đồng các hạt.

Mỗi bài được làm trong ban nhiều lắm và nhân với số mấy thì định như sau này (điểm số cho từ 0 đến 20) :

Thi viết

Các bài	Thời khắc	Số nhân
1 Một bài âm-tả bình như một bài học mà người học-sinh phải chép.	1 giờ	3
2. Một bài luận Pháp văn về một vấn đề kinh tế	2 giờ	3
3 Một bài thích để làm toán pháp tính bay là phép đại số.	1 giờ 1/2	2
4 Một câu hỏi về hóa học, vật lý học bay là thảo một học.	1 giờ 1/2	1

Thi vấn đáp

Các bài	Số nhân
1. Học sách và giảng nghĩa	
a) – cách đọc và giọng đọc	1 / 4
b) — giảng nghĩa và nói chuyện	3 / 2
2 Toán-học	2
3 Hóa học, vật-lý-học thảo-mộc học. .	2
4 Lịch-sử	1
5° Địa-dư.	2
Thi tiếng Anh (ai biết thì thi, không bắt buộc). Chữ Anh dịch ra chữ Pháp và nói chuyện	1

Chương trình những bài thi cũng y như chương-trình thi bằng thành-chung.

Bài thi viết mà hỏng thì không được vào vấn-đáp.

Bài viết ít ra phải có 50 điểm mới được vào vấn-đáp.

Bài viết, bài vấn đáp cộng cộng lại ra phải đủ 200 điểm mới được trúng tuyển.

Bài Pháp-văn, thi viết bay thi vấn-đáp mà được từ 5 điểm trở xuống thì phải loại ra.

Những học-sinh có giấy chứng thực rằng đã thi bằng Thành-chung mà trúng được kỳ thi viết rồi thì khỏi thi vào trường Thương-mại sẽ được quan chánh hội-đồng miễn kỳ thi viết cho.

Cái điểm-số kỳ thi viết cấp cho những người vào hạng kỳ thi sẽ tính cho ngang với cái số trung-bình của những người thi viết đã được cái số trung-bình của các bài thi viết được từ 10 điểm trở lên.

Những người trúng tuyển sẽ được lương bổng ăn ở tại trường hay ở ngoài tùy ý. Tới đó sẽ có giấy riêng gọi từng người, và sẽ được giấy đi tàu đi xe về Hanoi và đến ngày 30 Septembre là cùng bạn phải đến trình-diện với viên Tổng-thị-học (surveillant général) trường Cao-đẳng tại đường Rollandes số 21 để biên tên vào sổ.

Muốn bán một cái xe song-mã bành cao-su, có đóng sẵn hai ngựa.
Hỏi tại bản-quán. 3589

君麗孟緣生再

TÁI-SINH-DUYÊN

(Sự-tích Manh-lệ-Quân)

NGUYỄN-ĐỖ-MỤC dịch-thuật

Mới xuất bản tiểu-biên, theo như khổ « Song-phượng », dầy 232 trang. Có sửa-đổi và thêm nhiều các bức tranh vẽ của hai nhà danh-họa tại Hanoi là M. Tạ-đình-Ninh và M. Trần-Phênh.

Giá bán. . . . . 0 $ 80 — Tiền cước gởi. . . 0 $ 20

Xin gởi mandat cho ông Nguyễn-Đỗ-Mục Trung-Bắc-Tân-Văn, Hanoi.

3623

Do ở phố Paul-Bert lại mở một cuộc đấu võ như mấy lần trước. Người Tây người Nam đến xem đông quá, đến nỗi cả một trước mặt sân, từng trên gác từng dưới đất, không còn một ghế nào bỏ không cả.

Có thấy có năm cuộc đấu :

Cuộc thứ nhất : Capato với Gailleis định đánh làm 8 keo. Đến keo thứ sáu thì Capato được.

Cuộc thứ nhì là cuộc của người Nam : Gio với Minh, định đánh làm 6 keo. Hết keo thứ 6 vẫn chưa phân thắng phụ thì phải thôi, nhưng tính điểm số thì là Minh được Gio.

Cuộc thứ ba : Franck Marcel với Pravost định đánh làm 10 keo, mới đến keo thứ ba thì Pravost được.

Cuộc thứ tư : Renaud với Piénovi định đánh làm 8 keo, mới đến keo thứ tư thì Renaud được.

Cuộc thứ năm là cuộc cuối cùng thì có Lepage với Delcuze, hai bên cùng giỏi cả, mà Lepage giỏi hơn. Định đánh làm 12 keo, nhưng mới đánh đến keo thứ 2 thì Lepage được.

Nói rút lại, cuộc đấu võ này vui lắm, ai xem cái số người Annam đến xem đông như vậy thì đủ hiểu rằng người mình nay đã chuộng những cuộc tiêu-khiển bằng thể-thao lắm rồi.

HIỆN NAY TẠI RẠP PALACE
CÓ CHIẾU PHIM ẢNH

Thi bằng Cao-đẳng tiểu-học tây. — Sáng hôm nay đã bắt đầu thi bằng Cao-đẳng tiểu-học tây (*Brevet d'enseignement primaire supérieur*), nam học-sinh thi tại trường Cao đẳng và nữ học-sinh thì tại trường Nữ học sinh tây. Năm ban có 208 người và nữ-ban 30 người.

Bắc bài luận Pháp-văn như sau này :

Nữ ban

Vous décrirez dans son cadre in maison de vos rêves et vous direz comment vous en feriez la maison heureuse où régnerait l'ordre, la grâce et la joie.

Nam ban

Vous décrirez un village annamite sur lequel flotte le drapeau tricolore et vous direz ce que ce drapeau hissé là, signifie.

Việt-Nam Thanh-viên-hội. — Ông Ng-duy-Khaem, là một nhà thương cỗ ở Hanoi, lại phó hàng Đào hiệu Trần-vàng vừa mới cùng cho hội V. N. Th. N. một tấm *mền mưa* dùng bọc 150 p. để tỏ lòng của ông kính-mộ hội có chủ nghĩa hay và cảm ơn người vì lòng yêu mến đồng bào Annam mà lập ra việc mở mang tinh-thần luân-lý cho thiếu-niên. Thật là M. Ng-duy-Khaem đã làm một tấm gương quí hóa cho cái nghĩa hợp-quần tương-ái, nay hội xin biết lòng cảm tạ ông.

H. V. N. T. N lai cảo.

Ngạch Học-chính. — Có Bài thị-Tư, giáo-học lớp sự, cựu học sinh trường Nữ sư phạm được thăng giáo-học hạng tám kể từ ngày 12 Mai 1923 là ngày đã bai mươi tuổi.

Mme Trịnh thị Hòa, trợ giáo thực thụ hạng tám, tại trường Nữ-học Brieux được nghỉ hộ sản hai tháng rưỡi lĩnh cả lương kể từ ngày 12 Mai 1923. Mme Lê-thị-Nguyên sẽ kiêm việc dạy thay trong một tháng. Phụ cấp là 15 đồng.

Tòa án Trừng-trị. — Sáng hôm nay, tòa án Trừng-trị xử những việc sau này !

Đám sóc đĩa ở ngoài bãi. — Tên Lê-văn-Ích, nghề làm mắm, thường hay rủ người về nhà đánh sóc đĩa. Sở Mật-thám vẫn cho người rình mấy hôm 3 Mai này mới bắt được quả tang. Tòa phạt Lê-v-Ích 8 ngày tù và 50 quan và những con bạc là tên Phạm-văn-Nê (Thợ-rèn), Lê v Nhuận (buôn bán) Phạm-v-Vượng (thợ làm bàn). Ng-v-Vành (xe lự xe), Phạm-v-Anh và Ng v-Thu (buôn-bán) mỗi tên 50 quan.

Cái hại nên trừ — Ở phố Sinh Từ có một bọn thỏ lộ thường ngày nào cũng tụ họp nhau mà kiếm ăn về người Nam. Chúng nó cứ canh nhau để phòng giữ, bởi thế lính cảnh-sát không sao nghĩ biết. Cũng bởi cái hại này, cho nên sinh ra lắm cái hại nữa. Trong phố này lại có trường-học, các cậu học-sinh đi về cũng phải đứng chân ghé mắt. Ôi ! mảnh thảm hễ thấy hơi đồng thì mê, nên cũng có cậu quên cả nỗi-phận mình. Mong rằng sở Cảnh-sát chú ý mà kịp trừ đứng này đi cho bết nọc. T. lai cảo.

Cái nạn ô-tô. — Sáng hôm nay hồi 8 giờ 30 cái xe ô-tô AVI không có số của M. Aviat trong có M. Titari là chủ xe chiếu bóng của phủ Toàn-quyền và một người Annam *ngồi qua phố hàng Đào thì đụng* phải một đứa con trai tên là Mâm 11 tuổi nhà số 21 cũng ở phố Ty. Đứa bé xem ra bị trọng thương. Sở Cẩm còn xét xem lỗi tại đâu.

Bán nhà và đất

Một cái nhà : Phố Mã-mây, số 34-36.
— 38.
— 24.
Phố hàng tạo, số 10, ngay cửa chợ Đồng-xuân.
Ngõ Phất-lộc, số 22.
Một cái đất 4000 thước vuông Tây ở gần trường Bảo-hộ.
Ai muốn mua xin hỏi tại bản-quán, buổi sáng từ 10 đến 11 giờ. 3588

VIỆC BẮC-KỲ

HAIPHONG

Gần hội-tinh. — Ngày 11 Mai vừa rồi, quan phó Bình-lương Haiphong có đặt cho các viên chức thuộc quyền biết rằng MM. Ng-v-Lê thư ký và Ng-v-Công thầy thí tại tàu *Gabès* vừa được mông thưởng Đành dự hội-tinh bạc hạng nhì. Nhân dịp ấy quan Phó bình lương có tỏ lòng ân tứ luyến ái đối với hai người giúp việc ngài.

Cuộc đua ngựa. — Đến ngày chủ-nhật 20 Mai sẽ có cuộc đua phụ nữa. Chương-trình như sau này :

Giải Nhà-quê chạy 1200 thước.

(Xem trang thứ ba, cột thứ tư)

ĐỒNG-HỒ

Giải Mysotis chạy 1400 thước.
Giải nhất 100 p ; Giải nhì 20 p ;
Nên có 5 ngựa chạy thì con thứ ba được rút tiền đặng về.

Ông Hường - Bát Tường-Lân đọ xong cũ tọa đều vỗ tay hồi lâu. Sau quan Công-sứ đứng lên đáp lại mấy lời đại khái rằng ngài lấy làm vui

山 KHƯƠNG-SƠN 姜
• Chủ nhân : PHẠM-ĐÌNH-ĐIỂM •

ĐỒNG-HỒ
BÁO THỨC
KIỂU PHÁP
Máy kỹ-mã thượng-hạng
Số và kim có chất dạ-quang
BẢO-HÀNH 5 NĂM
Giá. . . . . 5$00
BÁN TẠI HIỆU :
... TEBROUD (Nhà xanh)
... 38, Phố Paul Bert, — HANOI
2069

Rượu-bồ-đào:

TONIQUE TONKINOIS

Có tờ chứng-chỉ ban khen của HOÀNG-THƯỢNG

Theo kinh ... như có mấy thứ ... trò-cười cho ... không ai có thể tin được!

Xin xem-xét và so-sánh cho kĩ kẻo nhầm to !!!

Ngày mùng 7 tháng năm, niên hiệu Khải-định thứ ba, tòa Nội-các phụng lời châu phê rằng :

Chiếu nay đợi được phụng của MONTÈS quí ông, có chế nên một thứ rượu bổ đã từng ngự dụng qua rất hay, đáng nên gia thưởng, trước lúc phê thì gửi cho quí dược phòng chủ ông để tỏ thanh-giá.

Khâm thử.

啓定三年五月初七日內閣奉
欽批照得河內大藥房貴紫摩泰
有製補酒經試御用頗佳允當
嘉獎著該按示寄貴藥房主翁
以資 譽 疏此
內閣恭錄

Rượu này đã kê-cứu theo thầy thuốc và tính-chất người phương Đông mà chế ra, cho nên người bản-xứ già, trẻ, đều dùng được cả! Xưa nay chưa có ai đã dùng mà chê được! *Giá bán rất rẻ: 2$25 một chai lớn; từ sáu chai giở lên sẽ trừ hoa-hồng, tùy theo nhiều ít.*

Bản-hiệu không cần phải vẽ những hình kì-dị làm lạ mắt thiên-hạ và trò-chơi cho trẻ-con, lại kể những truyện khó tin, người có kiến-thức chẳng ai tin được. Đã vậy, giá bán lại đắt quá, mà vị-tất có được công-hiệu cho tính-chất người bản-xứ.

Bào-chế **MONTÈS**
54, Phố Tràng-tiền, 54
HANOI

Xin xem tiếp theo ở trang thứ tư tờ báo này.

LỆ ĐỔI CHỖ Ở

[illegible]

Savon Cadum

Để rửa mặt và tắm.

Savon thường làm hoặc nhiều muối, hoặc dầu mỡ không được trong sạch cũng nhiều món độc khác làm cho nước da mất sự minh của nó.

Muốn biết savon tốt hay là xấu thì lấy chọc lưỡi mà thử nó. Nếu nó chắc cũng làm chọc lưỡi nóng thì savon đó làm nhiều muối, chắc nó phải làm hại nước da.

Savon Cadum bào chế một cách kỹ lưỡng và trong sạch; chẳng những là nó làm cho nước da trở nên minh, mà lại làm cho lỗ chân lông được khoan khoái.

Trong mình ta đều có lỗ theo chân lông, nếu những lỗ ấy bị bươi-hầm bịch lại, thì nó mọc ra u, nhân cùng mình.

Bọt và nước Savon Cadum thấm vào chân lông, rửa đồ nhơ-nhớp mà làm cho cái da của ta được khoan khoái và minh luôn luôn.

Dùng Savon Cadum lấy làm ích kém gì người ta dùng nó không bị chúc nào, mà lại lâu bằng hai cục savon thường.

Giá mỗi cục Savon Cadum là nửa quang.

Các ông chủ nhà, các ông thầu khoán và các ông buôn-bán !

Các ông nên xem cả các **hạng sơn**, chỉ có thứ này là tốt hơn cả, **bền hơn cả**; vì thứ sơn STANDARD này là thật sơn tây của những tay *chuyên-môn người Đại-pháp* chế ra.

Nên hỏi giá ở *« Société Française des Couleurs et Peintures Métalliques STANDARD »*, **Julien & Fortin**, số 8, đường Gia-Long, Hanoi

2063

Đồng-hồ treo và để

MÁY ĐỨC CỰC TỐT
BẢO HÀNH 10 NĂM

Máy chạy 15 hôm đánh tiếng chuông thanh nhã. Vỏ bằng gỗ ghép không bao giờ mọt.

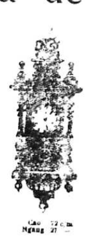
Mỗi cái **15$00**

Cước tính thêm rẻ

TONG-YUNE-TAI
49, Phố Hàng Ngang. — HANOI.

2049

Cao 56 c/m Ngang 27 —

Cao 72 c/m Ngang 27 —

Hàng mới — Giá cực rẻ!

Bản-hiệu vừa nhận được nhiều thứ satin, faille, cachemire, kim ngân đoạn, da Mông-tử cùng nhiều thứ vóc nhiều thứ tốt mà bán giá cực rẻ để chiêu hàng. Vậy ngài nào muốn dùng thứ gì xin mời lại mua ngay kẻo hết hàng đẹp.

Các thứ laine may complets và pardessus, imperméable soie để may áo đi mưa, có nhiều mùi rất nhã, xin các ngài chiếu-cố cho.

Kính cáo
NAM THỊNH, Tailleur
SOIERIES NOUVEAUTÉS
6, Rue des Cantonnais, Hanoi

2015

華 PAO-VA 寶

28, Phố Hàng Bồ, Hanoi

號八廿牌門街蒲行內河京東

Chúng tôi kính-trình các quý khách biết rằng nay chúng tôi mới có sang : 1° Một bọn đồ ngà rất tốt như là quả cầu chạm rồng, vòng, điếu hút thuốc lá, đũa, vân vân.

2° Một bọn nhỡn kính đủ các thứ mặt, mặt đen, mặt trắng, mặt vàng, mặt mùi lá cây, vân vân. Lại có cả n bờn kính gọng vàng tây, gọng bạc vàng, gọng đồi mồi, vân vân ; quí xuân đấu bọ mà đeo những nhỡn kính này thì hợp phép vệ sinh lắm lắm.

3° Một bọn đồng-hồ quả-quít đeo tay, đồng-hồ tọa chuông, đồng-hồ báo thức, đồng hồ chầm-cầm, vân vân.

4° Một bọn chén sứ, đĩa sứ, lọ sứ, bát sứ, bồ sứ để thủy-tiên hay là bầy cảnh cũng được và bát bình, vân vân.

5° Một bọn đồ mỹ-thuật ở Bắc-kinh sang.

Các thứ hàng mới sang kể năm số trên này chúng tôi xin bán hạ giá, mong cậy các quý-khách chiếu-cố cho thì chúng tôi lấy làm cảm ơn lắm lắm.

Còn các đồ nữ trang, châu báu, ngọc ngà, vàng thì không kể, chắc các quí-khách cũng đã tường cả rồi.

Cẩn-cáo
HIỆU PAO-VA
Phố Hàng Bồ số nhà 28, Hanoi.

... có 5 ngựa chạy thì con thứ ba được rút tiền đăng về.

Giải Denis Frères chạy 2000 thước.

Giải nhất 100 p ; Giải nhì 20 p ; và nếu có 5 ngựa chạy thì con thứ ba được rút tiền đăng về.

Giải Messageries Maritimes chạy 2800 thước.

Giải nhất 100 p ; Giải nhì 20 p ; Nếu có 5 ngựa chạy thì con thứ ba được rút tiền đăng về.

YÊN-BAY

Việc chủng đậu ở chốn sơn-lâm — Chuyến vừa rồi, có thầy thuốc của nhà thương phái đi chủng đậu cho dân sự miền châu Văn-chấn. Dân sự được tin ấy kéo nhau đến xin chủng đông lắm, song vì quan thầy thuốc không ở lại lâu, nhiều người ở xa đến mà lại phải ẵm con trở về không. Đáng tiếc thay !

K. L. lai cảo

VIỆC TRUNG-KỲ

THANH-HÓA

Lễ kỷ niệm thập lục chu-niên hội Tri-tân. — Ngày chủ-nhật tuần trước 6 Mai, hội Tri tân có làm lễ kỷ-niệm thập lục chu-niên và phát phần thưởng cho học trò rất là trọng thể. Từ ngoài cửa vào đến trong hội-quán, trương đăng kết thể rất ny-vệ. Đúng 4 giờ chiều, quan Công-sứ, quan Phó-sứ, quan Đốc trường Pháp-Việt, cụ Thượng, quan Bố, quan Án vừa đến ; tiếng pháo nổ xong, các quan an vị, ông chánh Hội-trưởng, Bùi-tường-Lân, đứng lên thay mặt các hội-viên đọc bài diễn-văn bằng tiếng Pháp để cám ơn các ngài ; xin lược dịch bài ấy ra sau này để chư-tôn duyệt báo đồng lãm.

Kính trình quan Công-sứ,
Kính trình quan Tổng-đốc,
Thưa các ngài,

Bữa hôm nay tôi được cái vinh-hạnh ra nghênh tiếp các ngài đây, trong lòng tôi lấy làm phân vân lắm, không biết có thể đại diện anh em trong hội được xứng đáng không, vì trong hội chúng tôi cũng đang còn nhiều người học vấn, chức nghiệp hơn tôi nữa, tuy vậy nhưng lòng thành của anh em tôi không hề sai chậy ; tôi xin thay mặt Tri-tân học-hội cám ơn các ngài có lòng tốt gởi cho những phần thưởng quí-báu, và dời gót ngọc đến đây để chứng kiến lễ thập-lục chu-niên này làm cho ngày vui chung của chúng tôi càng thêm long trọng. Lòng ân cần ấy làm cho ý chúng tôi thêm phấn chấn cố học tập cho được càng ngày càng đậm đà tha thiết.

Thưa các ngài, tôi xin kể qua đây cái lịch sử của hội Tri-tân kể từ khi khai móng đắp nền đến bây giờ. Khi hội chúng tôi mới bắt đầu dựng lên biết bao nỗi khó khăn, trải mấy phen sóng vỗ gió lay, bởi những ý kiến hẹp hòi, lòng gàn trở của những kẻ thấy đỏ hóa đen, vậy mà giữ vững được đến nay ngoại mười sáu năm dư, là nhờ có lòng bền chí của các ông sáng lập ; nhưng lòng sắt đá ấy mà không nhờ quan cố Công-sứ Rousseau ngài thâm biết cái mục-đích của hội và quan docteur Hermant vì chúng tôi mà chẳng quản công lao khó nhọc hết sức bênh vực, cũng không chống nổi trận cuồng phong nó đương đùng đùng bốc lên khi bấy giờ, công ơn ấy chúng tôi xin tạc dạ. Nhà-nước Bảo-hộ mà quan Công-sứ đại-diện đây và hội Pháp-văn khuyến học (Alliance française) cũng hết sức bảo trợ cho hội chúng tôi, vậy nay chúng tôi xin có lời trân trọng cám ơn cả các ngài đã ra công gây dựng cho mới có cơ sở vững bền cho thế này.

Thưa các quí hữu hội-viên,

Ngày hôm nay trời quang, mây tạnh, bước đường ta đi đã khỏi chông gai như khi trước, vậy ta nên cố công bền chí đi cho tới mục-đích, ta hãy dùng những thì giờ rỗi để học tập thêm điều hay, và duy trì lại cái hồn luân-lý của ông cha ta mấy ngàn năm để lại, học để cho khỏi phụ lòng quốc dân ta và Chánh-phủ Bảo-hộ, học để cho kịp nối gót theo chân người đã ra công tác thành cho chúng ta. Muốn đạt đến cõi hy-vọng ấy, ta nên bền lòng vững dạ, trên đã có Hoàng-thượng cùng quí Chánh-phủ không ngại công khó nhọc, chúng ta phải dìu dắt lấy bọn thanh niên trong nước lên con đường tiến-bộ cho tiếng của tổ quốc vang lừng trong bốn bể. Chúng ta hãy đồng thanh cung chúc :

Đại-pháp vạn tuế,
Đại-Nam vạn tuế,
Đại-Nam Hoàng-đế vạn vạn tuế.

... quan Công-sứ đứng lên đáp lại mấy lời đại khái ngài lấy làm vui mừng cơ sở của hội ngày được thịnh vượng như vậy và ngài mong rằng hội-viên sang năm nay sẽ đông thêm hơn trước để cho thế-lực hội càng ngày càng to. Về đường lý-tài ngài sẽ tăng số tiền phụ-cấp đồng niên lên 150 đồng ; về đường học-hành ngài sẽ nhờ các quí-quan thỉnh thoảng lại hội giảng giải cho những điều hữu-ích. Sau ngài lại khen ông chánh hội trưởng đã ra sức t... nghĩ cho hội, ngày nay có cơ phát đạt hơn trước nh... không phải là Tri-tân học-hội mà thôi những hội khác trong tỉnh như lập Nghĩa-địa hội Ca-nhạc-ái-hữu-hội mà ông Hường-Bùi làm hội trưởng cũng đều được một ngày một phát đạt. Quan Công-sứ nói xong cử-tọa đều vỗ tay hồi lâu và ngồi vào tiệc trà của hội đãi. Tiếp đến phát phần thưởng cho học trò hội và chụp ảnh làm kỷ-niệm.

Tối lại hội có thuê ban hát diễn tuồng « Gian-nhẫn-tử » tại rạp Thái-an cho các hội viên và gia-quyến xem trong khi nghỉ có dọn tiệc bánh. Hát mãi đến 2 giờ sáng mới tan cuộc.

H. M. V. lại cảo

HÀ-TĨNH

HỈ-TÍN

Đám cưới con giai trưởng ông chủ hiệu HONG-KY đương Bang-chưởng Hà-tĩnh kết duyên cùng thứ-nữ ông LỤC-TCHAU-XƯƠNG chủ hiệu tỉnh Phủ-lạng-thương ngày 18 tháng ba ta. 5 giờ sáng 2 chiếc xe ô-tô lên nhà gái nghênh-hôn thì 1 giờ trưa về tới Hanoi, khi làm lễ doạn, 8 giờ tối dự tiệc tại NHẬT-TÂN-LÂU hàng Buồm, có đông đủ các ông chủ hiệu to ở Hà-thành đến dự tiệc. Thảy đều lấy làm vui vẻ, có cả phường nhạc Tầu đến gảy khúc chúc-hôn, cùng tiếng pháo nổ hàng hơn 2 giờ đồng-hồ mới thôi.

Đám cưới này thực là sang-trọng và hoan-hỉ.

DỤC-VINH hiệu lại cảo

TOURANE

Mưa to. — Tự nửa đêm 22 cho đến nửa ngày 23 tháng ba ta, trời mưa to lắm, nhiều chỗ thấp trũng bị lụt ngập, những đám khoai mới trồng độ vài tháng, đương tươi tốt nảy nở, tự nhiên bị nước đọng thối gốc héo dây phải nhổ lên cả. Còn những nơi mới gặt, lúa thóc không phơi được, ẩm mốc cũng nhiều. Giá gạo nhân thế mà đã cao lắm lên.

Thời tiết năm nay xem khác thường lắm, đầu tháng giêng thì nắng nồng như giữa mùa hạ, mà đến cuối tháng ba lại mưa gió như mùa thu đông.

Khí hậu tuy rằng mát mẻ dễ chịu, nhưng nghe chừng cũng có lắm người đau thương hàn, vì thời tiết không thuận.

Xây vôi Đồng-giao lợi lắm

XIN LẠI
Mme THAM HAI
14, Phố Hàng-Cá (Đồng-xuân)

mà lấy mẫu vôi về tôi thử thì tự khắc các quí-khách biết rằng vôi Đồng-giao nở gấp đôi mọi thứ vôi khác.

2033

MỚI XUẤT BẢN SÁCH

LUẬN - NGỮ

Của ông cử Dương-bá-Trạc dịch

Giá mỗi quyển. . . . . 0$20
Tiền cước mỗi quyển. . . 0.12

Ai muốn mua hay là hỏi gì thì xin cứ viết thư cho ông quản-lý nhà in của bản quán là :

Monsieur BÙI-XUÂN-THÀNH
63, Rue du Coton, Hanoi

[illegible]

Chủ nhân : PHẠM-ĐÌNH-ĐIỂM
Hanoi, n° 2? *Rue de la Soie*, Tonkin

Bản-hiệu bán tạp hóa, có xưởng dệt ở làng Khương-trung Hà-đông, dệt các thứ màn rộng khổ, các thứ vải, và khăn-mặt v. v.... bán buôn và bán lẻ.

Các quí-khách ở xa có cần dùng nên viết thư về, bản-hiệu sẽ xin hoan-nghênh tử tế. Có gửi hàng theo lối lĩnh hóa giao-ngân (contre remboursement).

2098

PHÒNG - THĂM - BỆNH

CỦA QUAN
Y-khoa Bác-sĩ MAURICE LOUBET

Thương thọ đệ ngũ đẳng Bắc-đẩu bội-tinh
Nguyên chuyên về ngoại khoa tại bệnh viện Tunis, Fez, Rabat, Casablanca Port-Said Ai-cập Huế.

Ngoại khoa, hộ-sinh, chữa mắt và các thứ bệnh lậu bệnh giang mai

Giờ khám bệnh : Buổi sáng 7 giờ đến 9 giờ
— chiều 14 — đến 17 —
KHÁM BỆNH : GIÁ 3 đồng một lần
XIN GIẤY LÀM CHỨNG : GIÁ 1$50
Phòng thăm bệnh tại ĐƯỜNG GIA-LONG, 32.
Giây nói số 236

3018

祥和裕

YU-WO-TSEONG

Grand magasin de soieries Chinoises et Annamites
VENTE EN GROS
48, Rue des Cantonnais, 48
Hanoi (Tonkin)
TÉLÉPHONE N° 268

Bản-hiệu bán các thứ hàng Tầu và hàng Ta ; hàng bán buôn, không bán lẻ và không gửi kiểu mẫu đi các nơi.

Hàng Tầu có xưởng bên Trung-hoa làm ra, cho nên quí-khách mua được giá rất rẻ hơn các hiệu khác, vì các hiệu đó còn phải buôn lại của bản-hiệu ; nếu quí khách mua của bản-hiệu, thật là buôn tại gốc, bán tại ngọn. Vậy xin các quí-khách chiếu-cố mới biết hàng tốt, giá rẻ.

MUỐN BUÔN : Các thứ bông thật tốt thật trắng ai có xin gửi mẫu lại, bản-hiệu xin giả giá rất cao.

Nay cáo-bạch
YU-WO-TSÉONG

2010

XIN XEM CHO KỸ

Phần nhiều các quí-khách xem báo thấy có đăng cáo-bạch của bản-hiệu, đến khi về mua lại mua ở hiệu thuốc khác, sau nhỡ mà lầm ra không đổi được, lại viết thư trách bản-hiệu. Vậy gọi có mấy lời kính trình các quí-khách rõ cho và xin các ngài từ rày đã có lòng chiếu-cố đến bản-hiệu thì xin nhận rõ :

« Nhà Bán-thuốc Ed Montès có đồng-hồ ba chuông mà ở ngay giữa phố Tràng-tiền, số nhà 54, Hanoi. »

Nay kính,
ED. MONTÈS,
54, Rue Paul Bert, Hanoi.

Công-ty điện-khí Đông-pháp

Cây-cối ở gần các giây cái dẫn điện vào các nhà xén cành không được cẩn thận, gây nên lắm sự bất tiện mà trong những lúc có cơn dông làm cho cháy cầu chì hay đứt giây điện như trong cơn dông ngày 16 mới rồi, mà trong lúc ấy đến khi sửa lại đường điện, ngộ ai vô ý đụng phải giây điện có thể gây nên lắm sự rủi-ro.

Vậy ông Chánh Giám-đốc công-ty điện-khí xin có lời công-bố mọi lẽ để các nhà mua điện biết.

Xin các ngài cho xén ngay cây-cối, khiến cho từ giây điện cho đến cành cây phải cách ít ra là một thước.

Các ngài mua điện muốn nhờ Công-ty làm giùm việc ấy cũng được.

TIỂU-THUYẾT

BA NGƯỜI NGỰ-LÂM PHÁO-THỦ

(Lịch-sử tiểu-thuyết nước Pháp)

Soạn-giả : **Alexandre DUMAS**
Dịch-giả : **NGUYỄN-VĂN-VĨNH**

Mỗi tập (32 trang) **0$15** (tiền cước 0$08)
Toàn bộ (24 tập) **3.00** (tiền cước 0.35)

Ai mua xin gửi thư và mandat cho :

M. BÙI-XUÂN-THÀNH
Quản-lý nhà in Trung-Bắc-Tân-Văn
61-63, Rue du Coton, 61-63
HANOI

興同梁

Kính trình để các quí-khách biết cho rằng :

LÒ RƯỢU HOMMEL

• Dùng thuốc phải cẩn-thận mới được! •

Digitized by Google — Courtesy of the Vietnam Huynh Chieu Dang Chu Kho Sach Xua Quan Ven Duong (Thư microfilms của Đại học Cornell)

Vô-danh công-ty, vốn có 1.000.000 quan tiền tây
Tổng-cục số 110, Phố hàng Trống Hanoi

Rượu bia thượng hạng theo cách vệ-sinh

RƯỢU BIA HOMMEL

Chỉ những ngành nước đá mới
Đóng chai lớn
Đóng chai nhỏ

ĐẠI-BIỂU :
Ở tỉnh Haiphong là ông
Denis Frères
Ở tỉnh Yênnam là ông
Hook-Guine-Seng

Hạng rất ngon và giá hạ hơn cả.
Ai muốn đặt hàng thì cứ gửi thư đến Lò rượu Hommel, Vô-danh công-ty ở Hanoi, phố hàng Trống, số 110.
3066

Đừng thuốc phải cẩn-thận mới được!

Rượu bổ-đào : TONIQUE TONKINOIS

Phải mười mấy năm nay Bản-hiệu giao-thiệp với người bản-xứ đã nhiều lắm, và đã được lòng quí-khách tin-cẩn là bởi sự thực-thà ngay-thẳng. Tưởng nay cũng nên nhắc lại để các ngài so sánh và xuy-xét thì sẽ biết rõ hơn sự thực-thà của Bản-hiệu. Thứ rượu bổ-đào của Bản-hiệu, người bản-xứ đến biết tiếng là một vị thuốc rất rẻ tiền và rất quí để trị các chứng bệnh như : kém ăn-ngủ, mỏi-mệt, côm-yếu, hay chóng mặt nhức đầu, đau xương đau mình. lại rất là bổ sức cho đàn-bà đẻ, người ốm mới khỏe, người già-yếu sức lực kém có thể khỏe lại như khi trẻ, con nít từ 10 tuổi sẽ được mau lớn! Vì thế thứ rượu này đã được vô-số tờ chứng-chỉ là công-hiệu.

Giá bán 2$25 một chai lớn, từ sáu chai trở lên sẽ trừ hoa-hồng.

Hiệu Bào-chế MONTÈS, 54, phố Tràng-tiền, Hanoi.

THUỐC DRAGÉES RABUTEAU
(hiệu dấu mai)

Đã năm mươi năm nay nhiều người rồng đã biết nước có chất rất là một thứ bổ lắm cho họ, nên họ bắt chước mà nung những danh rất cho đỏ rồi bỏ ngâm vào bình đựng nước. Như thế thì nước kỳ không bổ lắm gì cả, vì nếu người ta muốn cho thuốc với sắt mà ngâm vào trong thì được thì tất phải chế ... mới được. Chính một ông dược danh ý là quan Bác sỹ Rabuteau ở Paris, ngài đã tìm ra cái lối lợi cho sắt mà chế ra những thuốc có ngâm vào thân thể, là thuốc Dragées Rabuteau (hiệu dấu mai) thực là công hiệu lạ lùng.

Chỉ dùng vài lọ, đỏ da thắm thịt sức lực mạnh mẽ, khỏe mạnh lạ lùng, trong mình khoan khoái.

Ăn uống để nêu và lại khỏe mạnh như thường.

Có bán tại hiệu bào chế to đâu có bán cả.
2086

Nhà Bán-đồ « TẤM-TẮM »
Hà-nội, ở phố hàng Trống.
Chủ-nhật, thứ năm nào cũng có bán từ tám giờ sáng.

KIẾN-KHANH
73, Rue de Hà-trung, Hanoi
Vẽ mẫu nhà,
mẫu cầu cống và mau máy,
truyền thần.

Những tờ cống nhân cần mẫu vẽ coi thử để cho tiện các qui khách đóng nếu đi vắng an mà muốn làm nhà ở Hanoi khoan cho cái, hay là không tiện coi lấy Gửi kèo về giấy-má là theo lối Tây trong tấm.
Qui khách ở xa. Ấn đồng về kiểu, xin gửi thư cho chúng tôi, chúng tôi xin gửi tới về xin về được như ý.
Ai có nhà hay là đất muốn bán hay là ai muốn mua nhà hay mua đất xin mới lại nhà chúng tôi nói chuyện.
Kính cáo

PILULES PINK POUR PERSONNES PALES
DEPOSÉES

Những cơ-thể yếu-đuối nhọc-mệt không nên trị-bệnh bằng những cách kích-liệt, và phức-tạp quá. Những cơ-thể yếu-đuối, hơi công phạt một chút, có thể hại ngay. Dùng thuốc Pilules Pink không cần phải đổi cách ăn uống chi cả, thuốc là một thứ thuốc rất tốt cho những người máu xấu, đau thần kinh, những người thân thể suy nhược, hay là phải đau mới khỏi ma điều trước nhất là phải bổ dưỡng cho huyết được nhiều, tốt, trong, có sẵn chất nuôi người.

Thuốc Pilules Pink là một thứ thuốc bổ độc nhất vô song, bổ chân huyết, bổ thần kinh, làm cho người ta ngon cơm, và cơ-thể yếu đuối phần khỏi, mạnh mẽ lên.

Thuốc Pilules Pink có bán tại tất cả các hàng bào-chế, gởi bán ở Hà-nội tại hiệu Bào-chế trung ương Đông-pháp của M. Ed. CHASSAGNE.

GRANDS MAGASINS RÉUNIS
(Hiệu Gỏ đa cố)

CHEVEUX
Emploiez Conservez Savez
PAR L'USAGE DU MERVEILLEUX
Pétrole HAHN

GIÁ MỖI LỌ :
Lọ nhỏ 3f 75
Lọ vừa 6 00

ATOPHAN-CRUET
THUỐC ATOPHAN-CRUET
là một vị thuốc bảo chế không có pha chế nhiều món
Mỗi hoàn 0,50 ✓ t uống từ 3 đến 8 hoàn trong 24 giờ)
TRỪ CÁC BỆNH ĐAU LẮT-LÉO VÀ GÂN-CỐT
THUỐC PHÁP — Trên tất cả 6 Ecoles de Pharmacie (Hội) — Ở PHÁP QUỐC LÀM
Cũng có bán tại : Hanoi, H.CHASSAGNE, Pharmacien de 1re classe, Haiphong, 1, Rue Paul Bert, Pharmacien de 1re classe chez les médecins.

TRẢ TIỀN BẰNG TEM (timbres)

Trình các ngài được biết : bổn-hiệu chuyên về những thứ thuốc bổ-dưỡng, phàm những số tiền quá hai hào (0$20) trở lên, thì xin gửi bằng mandat-poste, chớ dùng gửi bằng timbres.

Những số tiền trong hai hào mà trả bằng timbres xin gửi bằng tem-poste (timbres-postes), từ thứ 0f 10 (0$10) trở xuống; chớ dùng gửi bằng timbres-quittances, timbres-proportionnels hay là timbres de dimension

CÔ THẦY CON DAO NÀY

KHẮC VÀO LƯỠI DAO

thì mới là hạng tốt, mà dùng nó thì thực là bền

PACHOD Frères & Cie LYON
2049

Xe nhà và xe cho thuê

POUSSE-POUSSE SAIGONNAIS

Societé Fse de Transports — Hanoi
7, Boulevard Bobillot, 7.
Telephone N° 73
2069

Đó rầy lại sắp đến mùa bức nóng, và lại sắp sinh ra những bệnh ngoài da bệnh ngứa, bệnh lở vân vân... cùng là bệnh đau xương và bệnh đau mạch máu.

THUỐC DÉPURATIF SENSAL

là một thứ thuốc ênê riêng để dùng cho người xứ nầy ngày nay thực là một thứ thuốc độc nhất vô song, để trị các bệnh ấy.

Cũng lại một thứ thuốc thần hiệu để trị bệnh giang mai kinh niên hoặc mới mắc.

Hiệu Bào-chế E. CHASSAGNE

59, phố Paul Bert, trước cửa hiện đeo đa trong sang, Hanoi

CHANSON & THIBAULT
58, Rue Paul Bert, Hanoi

Bản-hiệu có bán các thứ máy hát mới về rất rẻ, rất tốt và rất đẹp, và lại có cho thuê cả máy hát và các thứ dĩa, tiếng Bắc, tiếng Huế, tiếng Saigon, tiếng Tàu, tiếng Tây.

Bản-hiệu có bán cả các thứ điện rất đẹp, rất tốt và hợp cách vệ-sinh.

Nay kính cáo.

139

TỤC TÁI-SINH-DUYÊN

(Hồi này cũng tiếp theo sự-tích Mành-lệ-quân, của Hương-diệp phu-nhân là một nhà nữ-sĩ thuở xưa soạn ra. Soạn theo lối diễn-tự, nay xin dịch thành văn xuôi để hiến các độc-giả.)

NGUYỄN-ĐỖ-MỤC dịch thuật

Mành-lệ-quân vương-phi nghành lại bảo các cung-nữ rằng :

— Các con đỡ lấy thiên-tử và hoàng-hậu nghe !

Nói xong, gạt nước mắt mà đứt gót quay đi. *Triệu-phượng* và *Triệu-lân* cũng theo đi. Khi vào tới nam-nội, chỉ tâu thái-hậu lệ thiên-tử cùng *Phi-giao* sau khi nghe tờ chiếu-thư thì chỉ dẫu lạy lạ, còn bao nhiêu những cấu thương-tâm đến giấu kín cả, kẻo sợ thái-hậu đau lòng.

Ngày hôm sau thái-hậu giáng chỉ cho thiên-tử và *Phi-giao* đến vào ở lãnh-cung các cung-phi phải đẩy vào vĩnh-hạng, ai nấy đều khóc lóc thảm thương. Cung-môn đều niêm phong khóa kín, lại có cấm-binh canh-thủ, cấm không cho ai được ra vào.

Triệu-lân lại đem 500 quân giáp-hộ-vệ cho *An-quốc* tướng-quân, nhưng kỳ thực thì canh giữ nghiêm mật, không cho được giao-thông với ai cả. Bấy giờ *An-quốc* tướng-quân thành ra trong tay không có binh-quyền, tuy làm giám-quốc, nhưng *Nguyễn* tướng-công cũng các quan văn võ triều-thần chỉ vái mà không lạy.

An-quốc tướng-quân vẫn ngồi ở gian bên để tiếp-kiến các quan triều-thần, các quan triều-thần đệ trình các việc khẩn-yếu thì *An-quốc* tướng-quân luống-cuống không biết phê-phó ra thế nào.

Nguyễn tướng-công lại cầm bút dâng để xin chỉ phê. *An-quốc* tướng-quân thẹn đỏ mặt lên mà sẽ nói rằng :

— Tôi nay mới lâm-triều, chưa được am-thuộc, nhờ tướng-công hãy phê phó hộ cho.

Nguyễn tướng-công nói :

— Nếu vậy thì lão-phu xin thay.

Nguyễn tướng-công liền ngành lại bảo các quan văn võ triều-thần rằng :

— Từ nay các quan cứ vào trong nói-các làm việc cũng được.

Các quan văn võ triều-thần tức-thì giải-tán lui ra, từ đó tuyệt-tích không có một người nào vào triều-kiến nữa.

Triệu-lân sai mấy tên gia-tướng thân-tín phải tra xét những người ra vào nhà *An-quốc* tướng-quân, thành ra *An-quốc* tướng quân chẳng khác nào như một người tội-tù vậy.

Bao nhiêu những gia-tướng tâm-phúc của *An-quốc* tướng-quân thì *Triệu-lân* sai đi giữ phía ngoài thành, *An-quốc* thân cô thế cô, chỉ đành bó tay mà ngồi một xó.

Bỗng nghe báo có hai quốc-cữu đến, *An-quốc* tướng quân ngỡ thầm : ta đợi hẳn vào đây, để xem hôm nay hẳn bảo ra thế nào. *An-quốc* tướng-quân ngẩng nhìn thì thấy *Triệu-phượng* mũ áo đại triều, tay cầm một quyển sổ, nét mặt tươi cười, ở dưới thềm bước lên.

Triệu-phượng nói :

— Tôi xin có lời chúc mừng tướng-quân, chẳng bao lâu sắp được lên ngôi đại-bảo.

An-quốc tướng quân vội hỏi :

— quốc-cữu thấy thế nào mà lại nói thế. Trong mấy hôm nay, tôi chẳng thấy tin tức gì đáng mừng cả, chỉ biết rằng tôi đã lừa dối thần-phụ tôi mà lẻ-tự nhiên trong tay mất hết binh-quyền.

Triệu-phượng lại mỉa cười mà bảo rằng :

— Tướng quân chớ nóng nảy ! Ngày nay công việc mười phần đã được đến chín phần rồi, chỉ còn một phần nữa là trọn-vẹn, xin tướng-quân cứ yên lòng chờ đợi một chút. Tướng-quân hãy ngồi xuống đây mà xem tuyển sổ này.

Nói xong, liền cầm quyển sổ trao cho *An-quốc* tướng-quân. *An-quốc* tướng-quân mở xem thì quyển sổ ấy biên chép các đồ vàng bạc châu báu trong nội-khố, cả thảy đáng giá mấy mươi trăm vạn.

An-quốc tướng-quân xem xong, vừa sợ vừa mừng, lại hỏi hai quốc-cữu rằng !

— Quyển sổ này để làm gì ?

Triệu-phượng nói :

— Phàm thiên-tử truyền ngôi cho ai, trước hết phải đưa quyển sổ này để giao lại các vàng bạc châu báu trong nội-khố. Sáng ngày hôm nay thái-hậu đã khoa tướng-quân là người hiền-đức, nên truyền ngôi đại-bảo cho tướng-quân. Dù thượng-hoàng về triều, tất cũng đồng ý, hiện đã sai tôn khâm-thiên-giám chọn ngày để sắp truyền ngôi đó. Việc này mười phần đã xong đến chín phần rồi, nay mai hoàng-yếu cho các công-thần thì tất anh em tôi sẽ được hưởng thật sự vậy.

An-quốc tướng quân nghe nói, hớn hở vui mừng vội vàng đứng dậy chắp tay vái lạy hai quốc-cữu mà rằng :

— Đa tạ hai quốc-cữu ! việc này mà thành được, đều là trông cậy ở cái tài giỏi trí cao của hai quốc-cữu đó !

Nói xong, truyền gia-tướng bày tiệc để mời hai quốc cữu, hai quốc-cữu chối từ mà rằng :

— Hôm nay hãy cho chúng tôi xin cáo, vì còn phải về phúc-cẩn.

An-quốc tướng-quân tiễn xuống dưới thềm, rồi lại cầm quyển sổ đi vào nhà trong. Người vợ chính-thất của *An-quốc* tướng-quân là *Ngô-thị* bấy giờ đang hầm hầm nổi giận, quát mắng om-sòm.

An-quốc tướng quân nhí nhoẻn cười mà bảo rằng :

— Phu-nhân ơi ! Phu-nhân chớ nóng nảy ! Tôi sắp làm hoàng-đế thì phu-nhân cứ là một ngôi hoàng-hậu đó ! Này này, một quyển sổ biên chép các thứ vàng bạc châu báu ở trong nội-khố đây, phu-nhân hãy cầm lấy mà xem.

Nói xong, liền trao quyển sổ cho *Ngô-thị*. *Ngô-thị* chẳng thiết xem, giật ngay quyển sổ ra ném xuống đất, rồi quát mắng rầm rĩ lên mà rằng :

— Gớm cho *Mị-nương* ! *Mị-nương* là đứa hoang-dâm ! tiêu-tộc đi vắng chưa mấy ngày mà đã điên-cuồng đến nỗi ! Cái kim-ngọc-quán của đỏ khôn-ngoan kín, có sao lại thấy ở giường nằm *Mị-nương*. Khi tôi trông thấy, nó còn gia mồm cãi ! Này đây, đã quả nhiên này chưa !

An-quốc tướng-quân còn đang luống cuống tối bông thấy trên mặt phía tả bị một cái tát thật mạnh, nước mắt ràn-rụa, tưởng chừng như tối con ngươi ra, *An-quốc* tướng-quân chỉ lấy tay bưng mặt, mếu máo kêu khóc.

Ngô-thị quát to lên rằng :

— Muốn sống thì phải qui ngay xuống đây !

An-quốc tướng-quân khúm-núm mà qui xuống đất. *Ngô-thị* gọi nữ-tỳ lấy roi, trỏ mặt *An-quốc* tướng-quân mà mắng rằng :

— Đồ khốn-nạn kia, thảo nào mà cứ lừa đối gắt-gay thế ! Này bảo sắp làm hoàng-đế, mai bảo sắp làm hoàng-đế, sự thực cứ làm-ngẩm mà lừ-tình với đứa đàn-phụ kia ! Bây giờ chưa làm hoàng đế, con to gan như thế, đến khi đã làm hoàng-đế thì trong 3 cung 6 viện, mặc sức tự-do, còn coi tôi ra gì nữa. Thôi thì tôi chẳng thiết làm hoàng-hậu, mà tôi cũng chẳng muốn cho ai làm hoàng-đế, bây giờ tôi chỉ đánh cho nhừ đòn mà giam vào một nơi.

(Còn nữa),

Certifié l'insertion

Imprimerie du Trung-Bắc Tân-Văn

Le Gérant : NGUYỄN VĂN-LUẬN

Năm thứ mười một, số thứ 1844 — MỖI SỐ : 0$02 — NGÀY THỨ BA 15 MAI 1923

Trung Bắc Tân Văn